

İlk çağlardan buyana insanoğlunun temel sorunu yeterli gıdaya erişim olmuştur. Gıda, insan ihtiyaçlarının birinci basamağı olan fizyolojik ihtiyaçlar arasında yer almaktadır. İnsanlık tarihi boyunca gıda en stratejik ürün gıda güvencesi devletlerin en önemli konusu olmuştur. Gıda güvenilirliğinin sağlanması amacıyla hem gıda üreticisinin, satıcıların ve dağıtıcılarının, hem denetçilerin hem de tüketicilerin hak ve sorumlulukları yasalarla düzenlenmiştir. Ülkemizde AB ile uyum süreci çerçevesinde, gıda ve tüketicinin korunması alanında, çok hızlı bir şekilde ve çok sayıda mevzuat yayınlanmıştır ve yayımlanmaya devam etmektedir. Son 10-15 yılda bu alanda alınan yol, geçmiş 50-60 yılda alınan yoldan çok çok fazladır.

Devlet(Denetim-Yönlendirme)Gıda sanayi(Üretici/Dağıtıcı/Satıcı)ve Tüketici şeklinde sıralayabiliriz.

Temel amacımız; Çiftlikten sofraya gıda güvenliği” kapsamında birincil üretim dahil olmak üzere gıda, gıda ile temas eden madde ve malzemelerin üretim, işleme, depolama, dağıtım, satış ve toplu tüketim gibi gıda zincirinin tüm aşamalarında etkin kontrol ve denetimi ile tüketiciye her zaman yeterli ve güvenli gıda arzının sağlanması, HACCP kavramının ve iyi hijyen uygulamalarının gıda üretim zincirinin tüm aşamalarında uygulaması gerekmektedir. Üretilen ve satışa sunulan gıda maddelerinin güvenliğine yönelik denetimler riske dayalı denetim,rutin denetim, Bakanlık/İl Yıllık Programı kapsamında numune denetimleri, ithalat, ihracat, kalıntı izleme, ihracattan geri dönen ürün, izlenebilirlik BİMER 174 Alo Gıda hattı şikayet ve ihbar denetimleri ile takip denetimleri şeklinde yürütülmektedir.

Anayasamızın 172.maddesinde; Devlet,tüketicileri koruyucu ve aydınlatıcı tüm tedbirleri alır. tüketicilerin kendilerini koruyucu girişimlerini teşvik eder.”hükmü yer alır.

Buna istinaden çeşitli kanunlarda tüketicilerle ilgili düzenlemeler yapılmıştır. Türkiyede 1995 yılında ilk kez tüketici haklarını koruyan özel bir yasa çıkarılmıştır. Aynı yasa günün şartlarına göre yeniden düzenlenerek 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun olarak yeniden yayımlanmış ve yürürlüğe girmiştir.

Tarladan sofraya gıda güvenliği yaklaşımı ile tüketicinin mümkün olan en üst düzeyde korunması amaçlanmaktadır. 2010 yılında yürürlüğe giren 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, bitki sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu'nun 24. maddesi “ yemde izlenebilirlik ve etkileme, sunum ve reklam ile tüketici haklarının korunması”başlığı ile düzenlenmiştir.

Madde metninde “ Gıda ile ilgili özel mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla, gıdanın ve yemin şekli, görünümü, ambalajı, kullanılan ambalaj malzemesi, tasarlanma ve sergilenme şekli, her türlü yazılı ve görsel basın aracılığı ile sunulan bilgi dahil, etiketlenmesi, tanıtımı, reklamı ve sunumu tüketiciyi yanıltıcı şekilde asla yapılamaz. Gıda ve yemde taklit ve tağşiş yapılamaz.” hükümleri de yer almıştır.

Gıda güvenliği zincirinde üçüncü ve en önemli halkayı tüketiciler oluşturmaktadır. Tüketicinin alım gücü ve bilinçli olması gıda güvenliğini sağlamada önemli faktörlerden biridir. Tüketici yiyeceklerin doğru olarak satın alınması, depolanması, taşınması ve doğru pişirilmesinden sorumludur.

En güvenilir gıda dahi uygun şekillerde depolanıp,işlenip,gereği gibi pişirilemez ise sakıncalı şekle dönüşebilir.

“Tarladan sofraya” gıda güvenliği yaklaşımı sonucu tüketici yiyeceklerin içerikleri ve nasıl üretildikleri konularında doğru ve gerekli bilgilere ulaşırlar.

Unutmamalıdır ki, etkili bir denetim sistemi, tüketicinin, tüketici örgütlerinin denetimlere katılmaları, katkı sağlamaları ile mümkündür. Çünkü tüketicinin her hangi bir olumsuzlukla karşılaştığında bu olumsuzluğun giderilebilmesi için ilgili kurumlara ya da yetkili makamlara müracat etme hakkını içeren şikayet hakkı da bulunmaktadır. Kalın sağlıcakla!

GIDA DENETİMİNDE TÜKETİCİNİN ROLÜ

Çarşamba, 30 Mayıs 2018 07:17 -
